

ΑΝΤΟΥΑΝ ΜΠΑΣΜΠΟΥ:

Η Σαουδική Αραβία στέλνει «μήνυμα» στη Μόσχα

Συνέντευξη στην ΕΛ ΤΣΕΡΕΖΟΛΕ

Η Σαουδική Αραβία ήλθε πρόσφατα στο προσκήνιο με δύο πρωτοβουλίες: τη συμφωνία της Μέκκας μεταξύ Χαμάν και Φατάχ και μετά με το γεγονός ότι την επισκέφθηκε πρώτα ο Ράις ως πρόεδρος Βλαντίμιρ Πούτιν. Πρόκειται για συγκυρία ή για στρατηγική;

Καταρχήν σε ό,τι αφορά την ενδο-παλαιστινιακή διαμάχη, η αλήθεια είναι ότι η Σαουδική Αραβία θεωρεί ότι έχει το καθήκον να εκτινάξει τις εντάσεις, ιδίως όταν πρόκειται για εκκίνηση μεταξύ μουσουλμάνων. Στο επίπεδο αυτό την ανταγωνίζονται η Συρία και το Ιράν, που όμως έχουν αποτύχει και μάλιστα ουσιαστικά έχουν «σπρώξει» προς τον παλαιστινιακό εμφύλιο, έτσι είναι φυσιολογικό το Ριάντ να παίζει το ρόλο που του επιβάλλει η θέση του ως προστάτη των ιερών χώρων του Ισλάμ, ως πρώτης οικονομικής δύναμης του αραβικού κόσμου.

Σε ό,τι αφορά την επίσκεψη Πούτιν, μην ξεχνάτε ότι η 11η Σεπτεμβρίου ψύχρανε πάρα πολύ τις σχέσεις μεταξύ Ριάντ και Ουάσινγκτον. Οι Σαουδάραβες δεν εμπιστεύονται πλέον έναν και μόνο προστάτη γιατί σήμερα με την αποτυχία της εισβολής στο Ιράκ, η θέση της Σαουδικής Αραβίας διατηρήθηκε μεν αλλά αν πετύχει κάποτε το πείραμα του Ιράκ, οι ΗΠΑ θα «ζητήσουν τα ρίστα» από το Ριάντ, για τη χρηματοδότηση, τη δημιουργία, την εξαγωγή και της θεωρίας που έστειλε τους καμικάζι στους Δίδυμους Πύργους. Η Σαουδική Αραβία είναι λοιπόν πολύ επιφυλακτική, γνωρίζει ότι η ηθική δύναμη του κλήρου παραμένουν οι ΗΠΑ, αλλά έχουν αδυναμίες στο Ιράκ και αλλιώς, μπορούν να απογοητεύσουν τους συμμάχους τους. Κατανοεί με άλλα λόγια ότι δεν είναι προς το συμφέρον της να τις εμπιστευτεί αποκλειστικά. Γι' αυτό και το 2006 έγιναν δύο επισκέψεις: εκείνη του βασιλιά της Σαουδικής Αραβίας στο Πεκίνο και αυτή του κινέζου προέδρου στο Ριάντ. Και τρία βλέπουμε να αναδεικνύεται και ο τρίτος διεθνής πόλος της Σ. Αραβίας, πλάι στις ΗΠΑ και την Κίνα, η Ρωσία. Οι καλές σχέσεις με τη Ρωσία σημαίνουν και υπήρξε άλλων αγορών, πέραν εκείνων του Ιράν. Η Σ. Αραβία στέλνει το μήνυμα στη Μόσχα να μην παραμείνει «όμπροσ» της Τεχεράνης, στο επίπεδο των αγορών. Κρίμα που η Ευρώπη είναι πολύ αδύναμη και δεν μπορεί να περιληφθεί στους ισχυρούς αυτούς παρλιόντες της περιοχής...

Αυτή η διαφοροποίηση των πόλων της Σ. Αραβίας ανταποκρίνεται απολύτως στις προσδοκίες της κοινής γνώμης, που είναι αντίθετη στις ΗΠΑ και βλέπει πολύ ευνοϊκά αυτή τη διαφοροποίηση των στηριγμάτων της χώρας σε διεθνή κλίμακα.

© Στα ισραηλινοπαλαιστινιακά επίσης, η σύνοδος κορυφής του 2002, στη Βηρυτό, ήταν και αυτή πρωτοβουλία της Σ. Αραβίας...

Ναι. Αλλά η Χαμάν την απέρριψε. Σήμερα που ο τότε πρίγκιπας διάδοχος έγινε βασιλιάς, μπορεί να ξαναρίξει στο τραπέζι τις ίδιες ιδέες, επικαιροποιώντας τις με τις νέες εξελίξεις, σύμφωνα με τις οποίες χρειάζεται μια συνυπόλητη συμβαχία για την αντιμετώπιση της ιρανικής επιθετικότητας της επιθετικότητας της σιιτικής ημισελήνου, που εκτείνεται από την Κασπία ως τη Μεσόγειο. Η Σαουδική Αραβία προσπαθεί να φέρει προς αυτή την πλευρά τη Χομάν, αποσπώντας την από την αυτο-ιρακική επιρροή.

© Ωστόσο είναι γνωστό ότι οι δεσμοί της Χομάν με την Τεχεράνη είναι και οικονομικοί... Σε ποιο βαθμό τα Ριάντ μπορεί να τους σπάσει;

Αυτό είναι ένα οικονομικό πρόβλημα. Αλλά πέραν αυτού υπάρχει και μια ουσιαστική δογματική διαφορά: η Χομάν δεν συμφωνεί με τις συμφωνίες του Όσλο, δεν πιστεύει στις διαπραγματεύσεις, θεωρεί ότι δεν χρησιμεύουν σε τίποτα, ενώ η Σαουδική Αραβία στηρίζει τις διεθνείς συμφωνίες που υπέγραψε η ΟΑΠ και ο Αροφάτ. Η Σ. Αραβία επίσης βρίσκεται στο στρατόπεδο των συμμάχων της Δύσης ενώ η Χαμάν βλέπει το μέλλον της στο πλευρό της Τεχεράνης και της Δαμασκού.

Η επιθετικότητα των Ιρανών σιτών προκαλεί σοβαρότερες ανησυχίες στην Αίγυπτο και τη Σ. Αραβία

© Το θέμα του Ιράκ δεν τροβλιματίζει μόνο τους Αμερικανούς αλ-

Συγγραφέας του βιβλίου «Ισλαμισμός. Μια αποτυχημένη επανάσταση» (από τις εκδόσεις Παπαδήμα), διευθυντής του γαλλικού Κέντρου Ερευνών των Αραβικών Χωρών, ο λιβανέζικος καταγωγής Ανταούν Μπασμπού, μίλησε στην «Α.Α.» για τον ρόλο της Σαουδικής Αραβίας, με τη διαμεσολάβησή της στην παλαιστινιακή διένεξη αλλά και τις σχέσεις με τη Ρωσία καθώς επίσης και για τα ανακτό πρόβλημα του Ιράν, σε σχέση με τον ανταγωνισμό σουιτιών και σιιτών...

λά και τους Άραβες: στην περίπτωση που επικρατήσει οι ΗΠΑ και υπάρξει ειρήνη και σταθερότητα, παράλληλα θα παγωθεί η αμερικανική παρουσία σε αυτή τη στρατηγική περιοχή... Στην αντίθετη περίπτωση, αν επικρατήσει η πολύχρονη αντίσταση, κερδισμένη θα είναι η Τεχεράνη. Ποια η θέση των σουιτικών αραβικών χωρών;

Οι Αμερικανοί έχουν ήδη χάσει το Ιράκ, με την έννοια ότι δεν μπορούν πλέον να κερδίσουν, και έτσι θα υπάρξει χάος, διάσπαση - άρα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η κατάσταση μετά από την αμερικανική αποτυχία. Θα πρέπει δηλαδή να υποστηρίχουν οι σουιτικές έτσι ώστε ο πόλεμος που διεξάγεται στο Ιράκ να μη μεταφερθεί σε άλλα εδάφη. Δεύτερον, οι Άραβες θεωρούν ότι οι ΗΠΑ

δεν θα ανεχθούν ιρανική υπεροχή στην περιοχή και θα αντιδράσουν κατά της Τεχεράνης - όχι μόνον οι ΗΠΑ αλλά και οι Ισραηλινοί. Κατ'επίγεγονός αυτό τους ικανοποιεί κατά κάποιο τρόπο αν και τους τρομάζουν οι συνέπειες, γιατί πιστεύουν ότι όταν οι Αμερικανοί εμπλέκονται πολεμικά, κερδίζουν στην πρώτη φάση αλλά χάνουν μετά...

Και παράλληλα δεν μπορούν να αποδεχθούν την ιρανική ηγεμονία, τη θέληση της Τεχεράνης να επεκτείνει την πολιτική της εξουσία στις άλλες χώρες αλλά και να προσπλητίζει στο σιάιμ πολλές σουιτικές κοινότητες, όπως γίνεται στο Σουδάν, τη Συρία... Αυτή η θρησκευτική επιθετικότητα των ιρανών σιιτών προκαλεί σοβαρότερες ανησυχίες στην πλευρά των αραβικών δυνάμεων, κυρίως της Αίγυπτου και της Σ. Αραβίας.